に名。

נח א ב ג ד מיי׳ פי״ל מהלי גירושין הלכה טו ופכ״ב מהלי אישות הלכה ד ופכ"ד הלכה ט סמג עשיו ג טוש"ע אה"ע סי׳ קנה סעיף

נמ ה מיי׳ פכ"ד מהל׳ אישות הלכה ז טוש״ע אה״ע סי׳ קטז סעיף ד: ו מיי׳ שם הלכה ה טוש״ע ד כניי שם האכנה ה שום ע שם סעיף א וה' וסי' קנה סעיף י: מא ז ח ט מיי שם הלי

טוש"ע אה"ע סי' קטו סעיף ה [וברב אלפס עוד ביבמות פרק י דף לב.]:

תוספות רי"ד (המשך) שאכל אבל אלמנה יש לה. ומז הדיז הי׳ שדיז השני׳ כדיז ומן הדין היי שדין השנייכוין האלמנה שיהא להן פירות שאכל הבעל דכיון דבעמוד יהוצא קאי אינו מן הדין שיאכל פירות ואם אכל יחזיר ולא דמי לכל מגרש את אשתו שאינו מחזיר פירות שאכל דהתם לאו בעמוד והוצא קאי וכשאכל בדין אכל אבל . הכא דבעמוד והוצא קאי אכל יחזיר א"נ הפירות נתקנו משום פרקונא והכא אינו חייב לפדותה שאין אני קורא בשני׳ ואותבינך לי . לאנתו ובאלמנה לכ״ג פליגי יאנונו ובאילטנוז לכי ג'פייגי אביי ורבא לעיל בפי נערה דאביי אמר חייב לפדותה ורבא אמר פטור והל' כרבא והלכך [כיון] שאינו לפדותה אינו רשאי לאכול פירות ואם אכל שלא כדיז אכל הלכך גבי אלמנה שלא קנסוה בכתובתה לא קומוה גם הפירום שארל אבל שניה דקנסוה בכתובתה הומוה רפירוחי׳ ואיוו משלח מק"ט הוא כיון דבשעה מאכל כדין אכל אינו משלם לה ולא מזונותיה. אבל לשני׳ א"ל מזונות לא בחיי הבעל ולא במותו מז היתומים קאי וגם אי לותה ואכלה בעוד שהי׳ בעלה במד״ה ותיתיב תותי' ותלוה ותאכל והוא ישלם ולאחר מיתה איז דמי וכי היכי דל"ל כתובתה ל"ל מזוני אבל אלמנה לכ"ג ליל מווני אבל אלמנו לכי ג בחיים דבעל ל״ל דבעמוד והוצא קאי אבל לאחר מיתה י"ל דכיון דאית לה כתובה אית לה תנאי כתובה על היורשים ואיילונית כיון דל"ל כתובה ל"ל תנאי כתובה והלכך א"ל מזונות לא בחייו שהוא מק"ט ורוצה לגרשה ונח את לוחה אינו משלח לה ולא לאחר מיתה וממאנת שאין לה מזונות מפרש ת"ש כיצד אמרו ממאנת ב. המוד ממאנת אין לה מזונות אי אתה יכול לומר ביושבת החר יכול לומר ביושבת תחת בעלה שהרי בעלה חייב במזונותיה אלא כגון שהלך ועמדה ומיאנה: ולא בלאות א"ל ר"ה ב"ח לרב כהנא א"י היה ביו איי אמרת לן משמיה דשמואל ל"ש אלא נכסי מלוג אבל נצ"ב אית לה. פי' נכסי מלוג כתבתם בכתובה ולא קיבל

תנינא כולהו. דכתובה נמי תנינא דהא שמואל תני ממאנת: בללן של דבר אינה כאשתו כו'. מלינו למימר דאתיא לרבויי דאם היא בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה ואם שפיר קאמרת דמודה שמואל דלרבי אליעור אין כתובה לשום קטנה 🗆 היא בת כהן לישראל תאכל דהכי תנן בפ' ב"ש (יבמות קו:) ר' אליעור

מומר אין מעשה קטנה כלום בת ישראל לכהן לא תאכל בת כהן לישראל מאכל: ובהפרת גדריה. היינו משהגיעה לעונת נדרים דחי לאו הכי אין נדרה נדר ואפי׳ אם תמלה לומר מופלה הסמוך להיש לו בנדה (דף מו:) אתי שפיר הא דיכול להפר אע"ג דליכא הכא אלא נשואין דרבנן דכל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת דכי האי גוונא מתרך התם אמילתא אחריתי ולדברי רבי יהושע לא מיקשי היאך מיטמא לה אם כהן הוא הואיל והנשואין לא הוו אלא מדרבנן וי"ל דמיטמא לה משום מת מצוה הואיל ויורשיה לא ירתי לה קריא ולא ענו היא דהכי מתרץ בהאשה רבה (יבמות דף פט:) אמילתא אחריתא: אילימא אממאנת אי דליתנהו אידי ואידי לית לה. בהנך שבלה שלא כדין מיירי שכלה הקרן דאי בבלה כדין מאי מסיק הכי גבי אילונית אי דליתנהו איפכא מיבעי ליה למה יש לו לשלם פירות שאכל כדין אלא ודאי שלא כדין איירי והשתא נמי אתיא שפיר הא דאמרינן ביבמות פרק ב"ש (דף קו.) אי אמרת נשואה תמאן שמיט ואכיל לה ומה בכך יתחייב לשלם מה שלא אכל כדין והיה דוחק רבי שמא היא לא תמצא עדים אבל עכשיו א"ל דפטור כדפרישית והא דתנן דממאנת אין לה פירות לא פירות שאכל קאמר דאפי׳ קרן גופיה אם אכלו אין לה אלא אינטריך לאשמועינן דאין לה פירות שליקט אפילו הן מונחין בעין בביתו ואין לפרש פירות דממחנת תקנת פירות כגון פירקונה דהיכי דמי אם מיאנה ואח"כ נשבית פשיטא ונשבית נמי ומיאנה בעודה שבויה פשיטא דבאלמנה נמי כי האי גוונא נשבית בחיי בעלה ומת אמרינן בפ' נערה (לעיל דף נב.) שחין יורשין חייבים לפדותה מיהו איכא לפרושי כגוז שנשבית ולוותה ופדתה את עלמה ומיאנה דכי האי גוונא מיירי דאין לה מזונות כדמפרש לקמן בפ׳ בתרא (לף קז:). מ"ר: הבינו חננאל וקנסו רבנן לדידיה בדידיה ולדידה בדידה. פי׳ אותה קנסו בנכסי מלוג שלה ואותו קנסו בנכסי לאן ברזל שהן שלו ברשותו וקשיה לי

מאי קנס קנסו אותו כך דין כל סבור להרויח ואין לו:

הדרן עלך אלמנה ניזונת

רב נחמן. בהאשה ולעיל עטון: אבל חוספת יש לה. דמתנה בעלמא יהיב לה בחיבת ביאה: [נשים שאמרו בהן חרמים. לשון אין להן כתובה

יש להן חוספת]. נשים שאמרו חכמים לשון יולאות שלא בכתובה כל תורת גיבוי הפקיעו מהן: **עוברת על דת.** בפ' המדיר (לעיל עב.): וחברוסיה. נמצאו עליה נדרים או מומין והמקללת יולדיו בפניו: והיוצאת משום שם רע. שוינתה: מה שבפניה. בנכסי מלוג קאמר: הבעל אחריותם עליו שהקרן הוא לאשה והבעל אוכל פירות ונכסי צ"ב הם נכסי נדונייתה שכתבתן בכתובה והבעל קבל עליו אחריות והם קיימים לו שאם פחתו פחתו לו וקורא אותן צ"ב שנכסי דומים לצאן שאדם חולבם וגוזום כך הבעל אוכל פירותיהן ואם תמות הצאן תמות לאשה אבל הנכסים שנכתבו בתוך שטר כתובה הבעל אוכל פירותיהן כמו הצאן ואם תמות הצאז חייב באחריותם והיא לאשה כמו של ברזל שאינו כלה. הוי בה ר״פ אהייא אילימא אממאנת ודאיתנהו יהם והנות והגם, ורב באות רובם ורוא אישר כביש של ביול של של כלו. אידי ואיד אית לה פי' שאינה מפסדת נכסיה במיאונה דלא דמיא למודדת משום דעקרה לנשואים לגמרי וו אינה בת דעת שיקנוס אותה ואי דליתנהו כגון שאבדו אידי ואידי נ"ימ ל"ל דהא אינו חייב באחריותן נצ"ב נמי אע"ג דקבל עליה אחריות לא קבול עלי אלא אדעתא למיקום קמי ולא אדעתא שתמאן בו הלכך לא מחייב באחריותן אלא אאיילונית ה"נ אי דליתנייהו אידי ואידי ל"ל דאפי נכסי צ"ב דקביל עליה אחריות ל"ל דאילו ידע דהיא איילונית לא הוה מקבל עלי אי דיתונייהו אידי ואידי ל"ל דאפיי נכסי צ"ב דקב" עליה חוויות לא בריין שבאת לחלוק ביניהן אדרבה איפלא האי דיתוניהו או אידי ואידי איז אידי איז הא אלא לדברין שבאת לחלוק ביניהן אדרבה איפלא הוי לך לחלק נ"מ דברשותה קיימו ואין לו כח ליגע בהן אית לה נכסי צ"ב דלאו ברשותה קיימי אלא הבעל שמאן עליו וחוב הוא עליו ל"ל כי היכי דלא מפקא מיני כתובה ה"נ לא מפקא מיני נדוניא אבל מיהו לפי דבריו השיבו אבל קושטא דינא הכי הוא אידי ואידי אית לה. ואלא אשנייה וקנסו רבנן לדידיה כדידה ולדידה כדידיה. פ"י נכסי צ"ב שהן

יולאה בגט לריכה להמחין. ואע"ג דליכא לספוקי קטנה במעוברת לה חילקו חכמים בתקנתן בנשוחות: אליבה דר"ה כ"ע לה פליגי. כלומר הא דאמרת שמואל דאמר כר' יהושע ולא כרבי אליעזר דהשתה ירושתה ומניחתה דמדידה

יוצאה בגם צריכה להמתין שלשה חדשים מאי קמ"ל תנינא כולהו מאיהממאנת באיש הוא מותר בקרובותיה והיא מותרת בקרוביו ולא פסלה מן הכהונה נתן לה גמ הוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה צריכה להמתין ג' חדשים איצטריכא ליה דלא תנן לימא כתנאי יר"א אומר איז מעשה קטנה כלום ואין בעלה זכאי במציאתה ולא במעשה ידיה ולא בהפרת נדריה ואינו יורשה ואינו מיממא לה כללו של דבר אינה כאשתו לכל דבר אלא שצריכה מיאון רבי יהושע אומר ימעשה קמנה כלום ובעלה זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה ויורשה ומיממא לה כללו של דבר הרי היא כאשתו לכל דבר אלא שיוצאה במיאון לימא רב דאמר כר"א ושמואל דאמר כרבי יהושע אליבא דר"א כולי עלמא לא פליגי כי פליגי אליבא דרבי יהושע שמואל כר' יהושע ורב עד כאן לא קאמר ר' יהושע התם אלא מדידה לדידיה אבל מדידיה לדידה לא: ולא בלאות: א"ל רב הונא בר חייא לרב כהנא אמרת לן משמיה דשמואל ילא שנו אלא נכסי מלוג אבל נכסי צאן ברזל אית לה הוי בה רב פפא אהייא אילימא אממאנת יאי דאיתנהו אידי ואידי שקלא ואי דליתנהו אידי ואידי לא שקלא אלא אאיילונית אי דאיתנהו אידי ואידי שקלא אי דליתנהו איפכא מיבעי ליה נכםי מלוג דברשותה קיימי אית לה נכסי צאן ברזל דלאו ברשותה קיימי לית לה אלא "אשניה וקנסו רבנן לדידה בדידיה ולדידיה בדידה אמר רב שימי בר אשי ש"מ מדרב כהנא עיילא ליה גלימא קרנא הוי ולא מכסי לה ואזיל עד דבלי יוהאמר רב נחמן פירא הוי דרב נחמן פליגא: אין להן כתובה: אמר שמואל יל"ש אלא מנה מאתים אבל תוספת יש להן תנ"ה נשים שאמרו חכמים אין להן כתובה כגון הממאנת וחברותיה אין להן מנה מאתים אבל תוספת יש להן נשים שאמרו חכמים יוצאות שלא בכתובה יכגון עוברת על דת וחברותיה אין להן תוספת וכ"ש מנה מאתים חוהיוצאת משום שם רע נוטלת מה שלפניה ויוצאה מסייע ליה לרב משום קנסא וכגון דליתנהו: וקנסו הונא דאמר רב הונא "זינתה לא הפסידה רבנו כו'. כלומר מדינה היפכה מיבעי בלאותיה

לעקור מהן תורת נשואין קנסו אותה ממה שהיה ראוי לגבות משלו ומאי ניהו מנה מאתים ומזונות מגרשי נשותיהן לפרוע נכסי לאן ברזל וייל דזהו קנס שהוא ובלאות דנכסי מלוג שהוליא שלא ברשות: ולדידיה בדידה. ואותו קנסו במה שהיה ראוי לו משלה בלאות דנכסי לאן ברזל שהוליא ברשות: ש"מ מדרב כהנא. דאמר שניה אין לה בלאות דנכסי

מלוג וטעמא משום דקנסו רבנן לדידה בדידיה הא אשה כשרה גובה אותן ממנו ואע"ג דלא איתנהו: עיילא ליה גלימא. בנכסי מלוג שלא שמוה עליו בנדונייתה: **קרנא הוי**. וקיים לאשה לימכר וליקח בו קרקע והוא אוכל פירות ולא אמרינן לבישתה הן הן פירותיה ונכסי בה וניזיל: **והאמר**

לדידיה קאמר דלא מיתוקמא בה תקנתא דרבנן כ"ש כתובתה דמדידיה לדידה שהרי כשתקנו חכמים נשוחין ליתומה ע"י אמה ואחיה להנאתה ולטובתה תקנו כדאמרינן ביבמות בפ׳ חרש שנשה הת הפקחתי כדי שלא יהו נוהגים בה הפקר שאין הטנה יודעת לשמור עלמה מלהתפתוח: כי פליגי אליבא דרבי יהושע. כלומר הא דאמרת דרב כר"א ולא כרבי יהושע ליתה דרב הפילו לר' יהושע אמרה: ע"ל לא האמר ד' יהושע. דמעשיה קיימין אלא מדידה לדידיה כגון ירושתה ומעשה ידיה ומליאתה שיהו לבעל כי היכי דלא לימנעו מלישה אותה וחכמים גזרו שתנשה כדי שלא ינהגו בה הפקר: אבל מדידיה לדידה. כגון כתובה ותנחי כתובה: לאן ברול. לאן שהוא קשה ומתקיים לה כברזל לפי שקיבל עליו אחריות: נכסי מלוג. שהכניסה לו ולא שמאום בכתובה והקרן לאשה ופירות לבעל: נכסי לאן ברול. הנישומין בכתובתה ודא נדוניא דהנעלת ליה מבית אבוה והוא מקבל עליו אחריות להחזירן לה כשתצא ממנו: אבל. בלאות דנכסי לאן ברזל אים לה: אי דאיתנהו. קיימין: אידי ואידי אים לה. שאין לנו לקונסה: ואי דליתנהו. קיימין: אידי ואידי. בין נכסי מלוג בין דלאן ברזל לית לה שיכול לומר שלי הוצאתי שהרי ברשות ב"ד נשאתיה וכשאוליאנה אחזור מה שקבלתי עלי בכתובה ובנכסי מלוג נמי אע"פ שלא ברשות הוליאם מיהו יכול לומר אין לי להחזירן עד שאגרשנה שמא תמות בחיי ואירשנה: אי דאימנהו אידי ואידי שקלא. שהרי הוא מוליאה מדעת: ואי דליתנהו. ומפני שלא היה לו להעלות בדעתו שמא תמנא אילונית אתה פוטרו אם באת לחלוק בהן: איפכא מבעי ליה נכסי מלוג דברשותה קיימי. שלח היה לו לבלותן וללובשן: אית לה. אי סבירא לך עיילא ליה גלימא קרנא הוי: נכסי לאן ברול. שהוא קבל עליו אחריותן ברשות הוליאן: אשניה. שהם נשוחי עבירה וטעמח דידה

ליה אלא חכמים הפכו את הדבר

דתני גבייהו בפ׳ המדיר תצא שלא בכתובה א״ל תוס׳ וכ״ש מו״מ. פי׳ שלשון יוצאין הכי משמע שכל תורת גבוי הפקיעו מהן. והיוצאות משום ש״ר נוטלת מה שבפניה ויוצאת. פי׳ אם זינתה נוטלת הבלאות שהן קיימין ונכסי נדוניתה ויוצאה וכל מה שכלה ואבד אינו משלם לה וכ״ש שהיא נוטלת נ״מ שלה: מסייע ליה לר״ה דאמר ר״ה זנתה לא הפסידה בלאותי׳ הקיימים תני תנא קמיה דר"נ זנתה הפסידה בלאותיה הקיימים א"ל אם היא זנתה כלי" מי זנאי תני לא הפסידה בלאותיה קיימים: אמר רבבב"ח אר"י זו דברי ר"מ בר"י סתימתאה. פי" אותן הברייתות דתני תנא קמיה דר"נ אבל חכ"א זינתה לא הפסידה בלאותיה קיימין. ונ"ל דעוברת ע"ד וחברותיה י"ל בלאות קיימים דהשתא זנתה ממש לא הפסידה בלאותיה קיימים טווה בשוק ומדברת עם בני אדם דפריצותא בעלמא הוא לא כש״כ והכי אמרי׳ התם בירושלמי תנינא נשים שאמרו יוצאות שלא בכתובה צריכין התראה ואם לא התרה בהן יוציא ויתן כתובה ולא מו״מ בלבד אלא אפי׳ כתובתה אלף זוו מאבדת הכל ונוטלת בלאות שבפניה ויוצאה: גרסי׳ הכא בירושלמי כשם שקנסו אותה שא״ל כתובה כך קנסוהו שאם קדשה בליטרא זהב מאבד הכל: ולא פירות. אמרי׳ בפ׳ י״מ ת״ר אלמנה לכ״ג גרושה וחלוצה לכ״ה י״ל כתובה פירות מזונות ובלאות ולא יזוב מאבו היצר. זה פרות אמר פירות דמתני מפרש בירושלם שאנה יכולה להוציא ממנו פירות שאכל. פיי הממאנת אע״ג דעקרה לקידושיה דידה האיגלי מילתא דלאו אשתו הות (אפ״ה) אינו משלם לה כלום שהרי מה שאכל בדין אכל. שנ״ נמי אין יכולה להוציא ממנו פירות

ל) יבמות קת., ב) שם פט: קת., ג) לעיל עט:, ד) [דף קיב:],

מוסף רש"י

הממאנת כו' נתן לה גט. ואפילו היא קטנה הרי היא כשאר גרושות ואסורה ים פסמר החשות ומסורה נקרוניו (יבמות קח.). ר' יהושע אומר כו' זכאי במציאתה. דרנגן אפקרוה גניה והפקר נית דין הפקר (שם). ומיטמא לה. אס כהן הוא. ואע"ג דנישואיו דידה דרבנן, הא אוקימנא בהאשה (שם פט:) כיון דירית לה בוים לה כמת מצוה מווח קוו) הדרן עלך אלמנה ניוונת

תוספות רי"ד

יוצאה רגט צריכה ולהמחיז . כלום ואין בעלה זכאי לא במציאתה ולא במע"י ולא בהפ"נ ואינו יורשה ואינו מטמא לה כללו של דבר אינה כאשתו לכל דבר אלא שצריכה מיאון פי' לא מהני בה קדושין למידי אלא לענין . זה שצריכה מיאון לעוקרן שאם גדלה ולא מיאנה בקטנותה שוב לא תוכל למאן ואסורה להנשא בלא גט משום קידושי קטנותה א"נ אם לא מיאנה וגירשה בעלה בגט מגורשת והוא אסור בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מז תיקון חכמים שתקנו לקטנה קידושין אינן 6) נפקעים אלא ע"י מיאון ואם לא מיאנה מקודשת היא לכל הני דאמרן: ר"י אומר יש מעשה כלום בעלה במציאתה ובמע"י ובהפ"נ ויורשה ומיממא לה כללו יורושה ומיטמא לה כללו ש"ד ה"ה כאשתו לכ"ד אלא שיוצאה במיאון וקי"ל ר"א ור"י הל' כרי": אין להן כתובה אמר שמואל ל"ש אלא מו"מ אבל תוס' יש לה. פי׳ דוקא מו״מ שהן תנאי ב״ד אין להן דלא תקנו ב״ד כתובה לקטנה . היכא דהדרה וממאנה וגם לא לשניה וגם לאיילונית שהוא מק"ט אבל תוס' שהיא מתנה בעלמא דיהיב לה איהו מנפשיה משום חיבת ביאה הוא דקא יהיב לה והרי בא . עליה ואע"ג דאמרן לעיל בפ׳ נערה גבי אלמנה שמין מה שעליה מ"ט כי אקני לה אדעתא למיקום קמיה למישקל ומיפוק לא אקני לה הכא לא אמרי׳ הכי דבוודאי גרי מלרושי׳ אמרי׳ הכי דלאו אבל תוס׳ כתובתה קים להו לרבנז דמשום חיבת ביאה ומורדת גם התוס' הפסידה כדאמרז בר"פ אע"פ התם רבנן להפסיד הכל יתומה קטנה שאינה בת דעת לא קנסוה רבנן: תנ״ה נשים שאמרו א״ל כתובה כגון . הממאנת וחברותיה דהיינו השניה ואיילונית א״ל כתובה אבל תוס׳ י״ל ונשים שאמרו יוצאות שלא בכתובה כגון עוברת ע"ד משה ויהודית וחברותיה כגון נדרים ומומין